

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18436-01-19

15 ינואר 2022

לפני:

כב' השופטת שרון אלקיים

נציג ציבור (עובדים) מר יהונתן דקל

התובעת

יפה אמזלג

ע"י ב"כ: עו"ד אדוארדו ווסר

הנתבע

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד רונית סגל

פסק דין

1. לפנינו תביעתה של גב' אמזלג יפה (להלן – **התובעת**) נגד המוסד לביטוח לאומי (להלן – **הנתבע**), לביטול החלטה השוללת את תושבתה בישראל החל מיום 11.2.04 עד ליום 31.12.09, ולביטול החוב שנוצר עקב החלטה זו.

2. ואלה העובדות כפי שהן עולות מכתבי הטענות התצהירים והעדויות שהובאו

לפנינו:

א. התובעת ילידת 1955, סובלת מאובססיית ניקיון (OCD). התובעת קיבלה קצבת נכות מיום 16.10.92 ועד דצמבר 2009.

ב. להלן פירוט הימים בהם שהתה התובעת בישראל על פי שנים: 2004 - 63 ימים; 2005 - 86 ימים; 2006 - 32 ימים; 2007 - 41 ימים; 2008 - 30 ימים; 2009 - 27 ימים; 2010 - 2012 שהתה התובעת בישראל יום אחד כל שנה; 2013 - 28 ימים; 2014 - 57 ימים; 2015 - 140 ימים; 2016 - 172 ימים; 2017 - 268 ימים.¹

ג. בחודש ינואר 2010 נשללה זכאותה של התובעת לקצבת נכות כללית, מיום 2.11.04.²

¹ נספח א' לכתב ההגנה המתוקן.
² סעיף 19 ב' לכתב ההגנה המתוקן.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18436-01-19

- ד. ביום 28.10.10 הודיע הנתבע לתובעת כי הוחלט לראותה כמי שאינה תושבת ישראל מיום 11.02.04, בהתאם נשללה זכאותה לקצבת נכות כללית רטרואקטיבי.³
- ה. בעקבות שלילת הזכאות לקצבת נכות כללית באופן רטרואקטיבי, לתובעת נוצר חוב.
- ו. ביום 26.09.11, הגישה התובעת תביעה בתיק 54662-09-11 (להלן – **התביעה הראשונה**), לביטול ההחלטה מיום 28.11.10, אשר קבעה כך: **"במענה לפנייתך מיום 25.4.10, 18.8.2010. ובהמשך להודעתנו מיום 11.7.10, בעקבות שלילת תושבותך מיום 11.2.04, נשללה גם זכאותך לקצבת נכות כללית. עקב הדחיה מ-11.2.04 ועד 12/09 מועד הפסקת התשלום נותר חוב גמלת יתר ע"ס 146847 ₪, עליך להסדיר את החוב..."**⁴.
- (טעות במקור-הערת המותב).
- ז. בתסיעה הראשונה טענה התובעת כי יש לבטל את החוב ולהשיב לה את מלוא זכויותיה בכלל זה את מלוא גמלת הנכות שבוטלה שכן זיקתה לישראל מעולם לא נותקה. ההליך נמחק עקב חוסר מעש ביום 28.09.14.
- ח. ביום 5.8.18 קיבלה התובעת מכתב מהנתבע בזו הלשון: **"בהמשך לפנייתך מיום 31.7.18, לידיעתך החוב נוצר בשל שלילת תושבותך. תקופת החוב הינה 11.2.2004 עד 31.12.2009. סך החוב המקורי שנוצר היה 152,997 ₪. יתרת חוב הינה 132,004 ₪. לאחר שובך ארצה וקביעת תושבות, חודש תשלום קצבת הנכות החל מ: 9.4.17. התשלום הרטרואקטיבי לו היית זכאית קוזז במלואו לטובת החוב המקורי וזאת על פי הנהלים. מהקצבה החודשית ניתן לקזז 10% מגובה הקצבה כאשר מדובר בקיזוז שוטף. לידיעתך, החוב מועבר לקיזוז מקצבת הזקנה אותה את מקבלת"**⁵.
- ט. ביום 13.8.18, התכנסה הוועדה לבחינת חובות ודנה בעניינה של התובעת. ביום 20.11.18 הודע לתובעת כי בוטל 75% מיתרת חובה⁶, ויתרת החוב נכון למועד זה הוא 35,543 ₪, המתקזזת מקצבת אזרח ותיק המשתלמת לתובעת.⁷

³ סעיף 19 ג' לכתב ההגנה המתוקן.

⁴ נספח ת/1 בתיק הקודם.

⁵ נספח א' לכתב התביעה.

⁶ נספח ב' לכתב ההגנה המתוקן.

⁷ נספח ג' לכתב התביעה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

- י. ביום 8.1.19, הגישה התובעת תביעה בתיק דנא, בטענה כי מעולם לא
חדלה להיות תושבת.
- יא. ביום 15.04.20 נקבעו הפלוגתאות הדרושות להכרעה על ידי כב' השופטת
יפית מזרחי-לוי כדלהלן:
- האם כדין שלל הנתבע תושבותה של התובעת וכדין יצר לה חוב.
והאם תביעתה בעילות אלו התיישנה.
 - האם כדין התקבלה החלטת הוועדה לביטול חובות.
במעמד הדיון ביום 16.12.20, ובהמלצת בית הדין, הצדדים הסכימו כי
התובעת תפנה בשנית לוועדה לביטול חובות בבקשה להקפאת קיזוז
החוב ולביטול יתרת החוב והנתבע ישקול הקפאת החוב עד להגשת
הבקשה להפחתת גובה הקיזוז.
 - יג. ביום 27.12.20 הודיע הנתבע כי הוא מפחית את הקיזוז החודשי ל- 5%
וכן כי יקפיא את החוב ממועד קבלת הבקשה לוועדה לביטול חובות אצל
הנתבע ועד למתן החלטת הוועדה.
 - יד. ביום 14.2.21 הגישה התובעת בקשה נוספת לוועדה לביטול חובות
לביטול יתרת החוב ולהשבת הסכומים אשר קוזזו.
ביום 21.02.21 הודיע הנתבע כי חובה של התובעת "מוקפא" ולא נעשה
קיזוז מקצבתה עד לקבלת ההחלטה בבקשה.
 - טו. ביום 29.4.21 הודיע הנתבע כי הוועדה דנה בעניינה של התובעת ביום
11.4.21 והחליטה על ביטול 10% מיתרת החוב בזו הלשון:
"הוועדה ביטלה בעבר 75% מיתרת החוב לפנים משורת הדין. על אף שדין
יתרת החוב לגביה, מוכנה הוועדה, באופן חריג לבטל 10% נוספים מיתרת
החוב עקב מצבה הרפואי-נפשי והכלכלי הקשה".

3. תמצית טענות התובעת

- א. התובעת ילידת 1955, סובלת מאובססיית ניקיון (OCD) כ- 45 שנה
ומשנת 1995 עד 2010 נקבעה לה נכות קבועה בשיעור 75%.
- ב. התובעת גרושה ולה בת יחידה המתגוררת בארץ. בני משפחתה של
התובעת שתמכו בה רבות לא יכלו להמשיך ולתמוך בה עוד ונוצר ביניהם
קרע. אבי הבת נפטר בנובמבר 2009.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

- ג. במשך למעלה מ-40 שנה ניסתה התובעת טיפולים בארץ אך ללא שווה.
לאחר מכן חיפשה טיפולים בחו"ל.
- ד. הוצעו לתובעת מגורים זמניים בחו"ל בחינם (למעט הוצאות אישיות)
אצל אישה מבוגרת, בכוונה לנסות למצוא טיפולים ל- OCD במטרה
לשלב כל ידע והתנסות מהטיפולים שעברה במהלך השנים ולמזג אותם
בתנאי המגורים אליהם נחשפה: יחידה נפרדת, חדר ושירותים ובו בזמן
אינה לבד. הדבר העניק לה תמיכה פיסית ונפשית, רגיעה מחרדות בשל
חוסר קורת גג ויכולת למצות דרכי טיפול שעברה, כגון טיפול התנהגותי,
דמיון מודרך וחיפה לסובב אותה בתקווה לחזור לחיים.
- ה. מינואר 2005, מצבה של התובעת החמיר. התובעת עברה 4 ניתוחים
ואשפוזים רבים.
- ו. לפני יציאתה לחו"ל ובמשך כל השנים לא הייתה לתובעת כוונה להתנתק
מהארץ, על כן שמרה את תכולת דירתה במחסנים וכוונתה הייתה לחזור
ארצה כשתוכל מבחינה רפואית.
- ז. התובעת הגיעה ארצה כל 5.5 חודשים לביקור מאחר שהבינה שאם
שהייתה בחו"ל לא תעלה על 6 חודשים, תשמרנה זכויותיה בביטוח
הלאומי ובקופ"ח.
- ח. כספי הביטוח שימשו את התובעת לתשלומי הטיסות, המחסן בארץ
ולהוצאות אישיות כגון אוכל ותרופות. בנוסף, נאלצה לקחת הלוואות
נוספות משיבות ומאיגודים שונים.
- ט. משנת 1995 קיבלה התובעת קצבת נכות קבועה בשיעור 75% ובשנת 2010
הופסקה. בינואר 2010, חודש אחרי ביקורה האחרון בארץ, קיבלה
התובעת מכתב מהביטוח הלאומי המודיע לה על הפסקת הקצבה.
ממועד הפסקת הקצבה ובשל מצבה הכלכלי, לא הגיעה לארץ ולצער
הרב, זמן מה לא ראתה את בתה ולא את בני משפחתה.
- י. מדצמבר 2009 ועד ספטמבר 2013 (מועד בו נאלצה התובעת להגיע לדיון
ההוכחות), לא ראתה התובעת את בתה ואת בני משפחתה הגרים בארץ.
- יא. זיקתה של התובעת ממדינת ישראל לא נותקה מעולם. הוכחה לכך היא
בעצם חזרתה והתגוררותה בארץ עתה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

- יב. התובעת נדרשה לשהות בחו"ל זמנית, מסיבות רפואיות משלא מצאה להן מזור בארץ. מיד עם שיפור מצבה, חזרה התובעת לארץ למשפחתה, לרכושה ולביתה.
- יג. החולי הבלתי פוסק, הטיסות היקרות הארוכות והקשות ממערב ארה"ב לארץ כל 5.5 חודשים על מנת לשמור על זכויותיה התישו את התובעת. אין מדובר בתובעת שמרצונה בחרה לעבור לחו"ל, אלא מסיבות הנכנסות לתוקף סעיף 324א לחוק הביטוח הלאומי⁸.
- יד. החלטת המוסד אינה כדין, אינה סבירה ומנוגדת לעקרונות היסוד של מדינת ישראל שאינה נוטשת נתיניה גם אם חולים הם בניכר. התובעת במצב רפואי וכלכלי קשה ואינה מצליחה לסיים את החודש. בנוסף, אין לתובעת כל עזרה משום מקור שהוא ובתה היחידה אף היא במצב רפואי קשה.

4. **תמצית טענות הנתבע**
- א. התובעת מנועה מלטעון טענות בעניין החלטת הנתבע מיום 11.7.10 מחמת התיישנות. התובעת לא הגישה תביעה נגד החלטת הנתבע לשלול את תושבותה. החלטה זו הפכה לחלוטה והתובעת מנועה מלטעון כל טענה לעניין זה (הנתבע חזר בו מטענותיו אלו בסיכומיו⁹).
- ב. התביעה בתיק הקודם נמחקה מחוסר מעש עוד ביום 28.09.14. התובעת הייתה מיוצגת בעת הגשת התביעה לבית הדין ועל כן לא ברורה הטענה ש"מסיבות שונות התעכבה הפנייה והתביעה נמחקה".
- ג. התובעת אינה תושבת ישראל החל מיום 11.02.04. בשנת 2009 התקבל בנתבע מידע ממנהל האוכלוסין לפיו יצאה מישראל ביום 23.5.09 ומשכך נשללה זכאותה לקצבה החל מיום 1.1.10.
- ד. התובעת כלל לא הראתה כי קיבלה טיפולים למחלה אשר טענה כי היא הסיבה לנסיעותיה לחו"ל לאחר מיצוי הטיפולים בישראל.
- ה. על אף זיקתה לישראל, במשך 4 שנים התובעת לא הגיעה לישראל מאז הפסקת תשלום הקצבה. התובעת לא הבהירה מקור הכנסותיה, כיצד שילמה על הטיפולים שקיבלה בחו"ל או מקור ההלוואות.

⁸ חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי).

⁹ סעיף 8 לסיכומי הנתבע.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

- ו. הנתבע שלח לתובעת מכתב ביום 16.7.12 והובהר לה כי תושבותה נשללה שכן החל משנת 2011 שהתה בישראל 988 ימים ואילו בחו"ל 3,227 ימים. הצהרותיה אינם עולים בקנה אחד עם שהותה הפיזית הממשית בישראל.
- ז. יצירת החוב של התובעת נוצר עקב הקפדתה להיכנס לישראל משך 5.5 חודשים זאת על מנת לנסות על פי דרכה לשמר זכויותה לקצבת הנכות הכללית. בכך תרמה התובעת תרומה עיקרית להיווצרות החוב. שאם לא כן, הייתה מופסקת קצבתה לאחר 6 חודשי שהייה בחו"ל.
- ח. לתובעת נמחק 75% מחובה, שיעור מחיקה נדיב. בנוסף, ביום 11.4.21, הופחת עוד 10% מסכום החוב. בכך הנתבע נהג בהגינות עם התובעת.
- ט. התובעת לא הוכיחה כי שהתה מחוץ לישראל לצורך קבלת טיפול רפואי הניתן לפי הוראות סעיף 11 לחוק ביטוח בריאות.¹⁰
- י. התובעת לא הייתה תושבת ישראל מיום 11.2.04 ועד 8.4.17 והוכרה כתושבת ישראל החל מיום 9.4.17. התובעת התגוררה בלוס אנג'לס שבארצות הברית תקופות ממושכות וחזרה לישראל בניסיון לשמור על זכויותיה.
- יא. התובעת לא נאלצה להישאר מחוץ לישראל לאחר שראתה כי אינה יכולה לקבל טיפול רפואי בהתאם לסעיף 11 לחוק ביטוח בריאות, הן מבחינת חוסר קיומו של טיפול כזה והן מבחינת חוסר יכולת לממן טיפול כזה.
- יב. מהמסמכים שצירפה התובעת עולה כי את מירב הטיפולים הרפואיים המשמעותיים עברה התובעת דווקא בישראל.
- יג. טענת התובעת כי זכתה למגורים זמניים בחינם בחו"ל וקבלת אזורות אמריקאית, אינם עולים בקנה אחד עם האילוץ הנטען של השארות בחו"ל.
- יד. התובעת לא המציאה אסמכתא לכך כי אותה אישה זקנה היא אשר מימנה את דירת המגורים של התובעת.

דיון והכרעה

5. לאחר שהנתבע חזר בו מטענת ההתיישנות, הפולגתאות שנותרו להכרעה הן כדלהלן:

¹⁰ חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק ביטוח בריאות).

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18436-01-19

- 1 א. האם כדין שלל הנתבע תושבותה של התובעת וכדין יצר לה חוב.
- 2 ב. האם כדין התקבלה החלטת הוועדה לביטול חובות.

האם בדין נשללה תושבות התובעת?

מסגרת נורמטיבית

6. חוק הביטוח הלאומי, אינו מגדיר את המונח "תושב ישראל". המבחן שנקבע בפסיקה לקביעת התושבות לצורך זכויות מכוח חוק הביטוח הלאומי הוא מבחן "מרכז החיים", הנבדק לפי "מירב הזיקות". מבחן זה ממחיש את התפיסה הטריטוריאלית של חוק הביטוח הלאומי.¹¹
7. למבחן זה שני היבטים: ההיבט האובייקטיבי, הבוחן היכן מצויות מירב הזיקות של האדם מבחינה פיסית, וההיבט הסובייקטיבי, הבוחן מה הייתה כוונתו של האדם והיכן הוא רואה את מרכז חייו, להבדיל משהות ארעית או זמנית.¹²
8. בבוא בית הדין לבחון מהו "מרכז החיים" לפי "מירב הזיקות", עליו לבחון את כלל הנסיבות העובדתיות הרלוונטיות ובכללן: מקום המגורים הפיסי, זמן שהייה בישראל, קיומם של נכסים בישראל, המקום בו מתגוררת משפחתו של האדם ובו לומדים ילדיו, אופי המגורים, קשרים קהילתיים וחברתיים, מקום העיסוק וההשתכרות, מקום האינטרסים הכלכליים, מקום פעילותו או חברותו של האדם בארגונים או מוסדות, מצגים של האדם עצמו אשר יש בהם כדי ללמד על כוונותיו, ומטרת שהייה מחוץ לישראל. הבחינה צריכה להיעשות תוך יישום המבחנים בהתחשב במהותה של הזכות הנדונה ותכליותיה, עת יש ליתן את הדעת לסגנון החיים המשתנה ולאופי המשתנה של "תושבות" בהתאם לגיל המבוטח.¹³

¹¹ עב"ל 375/99 יוסף אייזן – המוסד לביטוח לאומי, פד"ע לח 781; עב"ל (ארצי) 83/06 ג'אן טייץ – המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 2.6.09.

¹² עב"ל (ארצי) 386/99 אילנה דונייבסקי – המוסד לביטוח לאומי, פד"ע לו 696; עב"ל (ארצי) 28253-02-12 שמואל שפינט – המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 18.6.13.

¹³ עב"ל (ארצי) 363/09 עבדאללה חנין צלאח עזה – המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 13.3.11; עב"ל (ארצי) 273/03 נעמי דויד – המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 27.6.04; עב"ל (ארצי) 1465/04 האלה נוסייבה – המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 18.5.06; עב"ל (ארצי) 39020-11-13 גאסר עטאללה – המוסד לביטוח לאומי, ניתן ביום 25.6.18.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

9.

סעיף 324א לחוק ביטוח לאומי קובע כי:

"(א) שהה אדם מחוץ לישראל 183 ימים לפחות במהלך שנה והוא זכאי לגמלה בתנאי שהוא מתגורר בישראל, לא תשולם לו או בעדו גמלה כאמור, כל עוד לא תמה שנה שבמהלכה התגורר בישראל 183 ימים לפחות, אלא אם כן הודיע למוסד במועד, בתנאים ובאופן שקבע השר על יציאתו מישראל, על תקופת היעדרותו המשוערת ממנה ועל חזרתו אליה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי –

(1) גמלה המשתלמת לפי פרק ג' למבוטח כמשמעותו לפי הוראות סעיף

40(א)(2) ו-(ב)(1);

(2) גמלה המשתלמת לפי פרקים ה', ח' ו-י"ג;

(3) מי ששהה מחוץ לישראל לצורך קבלת טיפול רפואי הניתן לפי הוראות

סעיף 11 בחוק ביטוח בריאות". (ההדגשות של המותב).

10.

סעיף 11 לחוק ביטוח בריאות קובע כי:

"שר הבריאות רשאי לקבוע כי שירות בריאות מסוים הכלול בסל שירותי הבריאות יכול שיינתן במדינת חוץ, בהתקיים נסיבות רפואיות מיוחדות, וכן רשאי הוא לקבוע את התנאים והנהלים לכך ואת שיעור ההשתתפות הכספית של המבוטח בעד השירות". (ההדגשות של המותב).

מן הכלל אל הפרט

11.

נקדים אחרית לראשית ונאמר כי לאחר שבחנו את טענות הצדדים ומכלול הראיות והעדויות שהוצגו בפנינו הגענו למסקנה כי דין התביעה להידחות ונביא טעמינו להלן.

12.

אין חולק כי התובעת הייתה תושבת ישראל טרם שלילת תושבותה על ידי הנתבע ולכן, נטל ההוכחה מוטל על כתפי הנתבע. הנתבע הציג בפנינו תדפיס ביקורת גבולות בדבר מספר הימים בהם שהתה התובעת בארץ ובחוו"ל בין השנים 2000 עד 2019.¹⁴ מהתדפיס עולה כי החל משנת 2004 עד 2016, שהתה התובעת רוב הזמן בחוו"ל.

¹⁴ נספח א' לכתב ההגנה המתוקן.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

13.

השאלה הנשאלת היא מהן מירב הזיקות לפיהן יש לראות בתובעת תושבת ישראל:

א. לתובעת בת בוגרת יחידה בישראל ולא הובהר טיב הקשר בין השתיים, מלבד זאת שהתובעת ציינה כי הגיעה לישראל מספר פעמים כשבתה חלתה.

ב. התובעת לא פירטה חיי חברה או משפחה אחרים הנמצאים בארץ וכי יש עמם קשרי משפחה קרובים, אלא להפך, עקב מחלתה קשרי המשפחה נותקו.

ג. התובעת ציינה כי שמרה את חפציה במחסנים, אך לא הציגה בפנינו אישורים בדבר חפצים משמעותיים או נכסים הקושרים את התובעת לישראל. התובעת אף לא הציגה בפנינו חשבונות בנק בארץ או בחו"ל.

ד. התובעת ציינה כי לא היה לה בית ונאלצה כל שנה לעבור מדירה לדירה בשכירות.¹⁵

ה. התובעת הבהירה מספר פעמים בכתבי טענותיה כי היא נהגה להגיע לארץ כל חמישה וחצי חודשים על מנת לשמור על זכויותיה.¹⁶ בעדותה ציינה כך:

"ב"כ הנתבע: את נכנסת לארץ כל 5 וחצי חודשים בשביל לשמור על רצף הזכויות שלך, נכון?

העדה, גב' אמזלג: לא רק, בשביל, כל החיים שלי היו פה, בתי פה, כל משפחתי פה, הרכוש שלי פה, הבית שלי פה ובין היתר הקפדתי על בין 5 לפחות מ-6 חודשים כי זה מה שנאמר לי".¹⁷

וכן:

"אני אומרת אני מעולם לא עזבתי, הבית שלי פה, הבת שלי פה, המשפחה שלי פה, הרכוש שלי פה, אני הלכתי, לא התכוונתי, אני התכוונתי למצוא פתרון, התפללתי אבל לרגע לא עזבתי. עכשיו ממשתי, היה חשוב לי לשמור על הזכויות שלי זה הדבר היחיד, מה יש לי יותר מזה?"¹⁸ (ההדגשות של המותב).

¹⁵ סעיף 18 לתצהיר התובעת.

¹⁶ סעיף 15 לכתב התביעה; סעיף 39 לתצהיר התובעת; סעיף 28 לסיכומי התובעת.

¹⁷ עמוד 8 שורות 24-26 לפרוטוקול.

¹⁸ עמוד 17 שורות 1-4 לפרוטוקול.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 18436-01-19

14.

מהאמור לעיל עולה כי לא הייתה לתובעת זיקה חברתית-משפחתית לארץ, ואף לא עבודה או נכסים משמעותיים הקושרים אותה לישראל, מלבד שימור זכויותיה בביטוח לאומי. התובעת הייתה מנותקת חברתית ממשפחתה, הצהירה כי את בתה באה לבקר רק שחלתה, וממילא לא יכולה הייתה לארח אותה בביתה בגלל ה-OCD, התובעת לא עבדה בארץ ועל כן לא הייתה לה זיקה ממשית למגורים בארץ.

15.

זאת ועוד, דין טענת התובעת כי היא נכנסת בגדרי סעיף 324 לחוק ביטוח לאומי להידחות כפי שנפרט להלן באשר לשהות בחו"ל לצורך קבלת טיפולים רפואיים, יש לאבחן בין מצב בו השהייה בחו"ל הינה לטיפול קצרים, ואזי, על פי רוב, ימשיכו לראות במטופל כתושב ישראל; לבין מצב בו שוהה אדם בחו"ל לפרקי זמן ממושכים, ואזי הנטייה תהיה שלא לראותו כתושב ישראל. בהיבט זה תבחן גם השאלה, האם הטיפולים הרפואיים אותם קיבלה בחו"ל, יכולים להינתן בארץ, אם לאו.

16.

לעניין הטיפולים הרפואיים שקיבלה בחו"ל, העידה התובעת כך :
"ב"כ הנתבע: כן! ולפני זה, בסעיף 25, כתוב "טיפולים ב-OCD, טיפולים רבים שעברתי." איך את יכולה, יש איזה מסמך שאת יכולה להפנות אותי אליו, במסמכים הרפואיים, קבלת שם טיפולים רפואיים שלא יכולת לקבל בישראל?
העדה, גב' אמזלג: לא ממש, מכיוון שחיפשתי באמת בכל דרך אם זה ב-OCD של "LA CENTER", אם זה ב-"JEWISH FEDERATION", אם זה חב"ד, רופאים שהייתי, בדקתי, לא מצאתי שום מקום שיכול לתת לי טיפול, כמו שאמרתי, נוסף ממה שיכלתי לקבל פה.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

אבל לגבי הסעיף, אם השופטת רוצה שאני אמשיך, פשוט אצל הגברת, כמו שאמרתי, כתבתי, אני עזבתי את הארץ לחפש מזור OCD, לא היה לי חיים, יכלתי כבר להיות ברחוב, לא יכלתי לקנות אפילו פירות או תרופות, זה דבר שהיה מחוץ, אם אחותי לא הייתה שולחת לי, והקושי של המגורים שלא היה לי כוח לעבור דירה כל פעם לחפש דירה ולנקות אותה, גם אם הם היו רוצים לעזור אז כשעברתי,

...

העדה, גב' אמזלג:

כשעברתי עם האישה אז קודם כל זה היה ללא עלות, אישה שהיא הפכה להיות לי כמו אימא עם השנים, עד היום אנחנו בקשר, אישה בת 90 היום, היא הייתה בת 70 ומשהו. נתנה לי חדר ביחידה נפרדת, עם שירותים, הייתה לי פרטיות מוחלטת, וזה נתן לי מצד אחד רוגע שאני לא צריכה לנדוד ולחפש דירה ואין לי מאיפה להשלים את הכסף. ומצד שני יכולתי ליישם את כל השיטות שעברתי בטיפול ההתנהגותי, דמיון מודרך, חשיפה לסובב, תוך זה שאני גם לא מרגישה לבד בין הקירות כי אני אדם שלא אוהב את הלבד, כאילו טוב, בסדר, אני עם הלבד, אבל קשה לחיות לבד עם קירות סגורים כל הזמן, ימים שלמים, שנים שלמות אז זה עזר לי וקצת חיזק אותי, קצת הוריד את מפלס החרדה וכל פעם כשיכולתי כן, בדרכים שלי חיפשתי איך למצוא אולי שם בעיה ל-OCD, לצערי הרב התמוטטתי די מיד עם האפנדציט שהדליק לי את כל הבטן ושכבתי בטיפול נמרץ (לא ברור), עמדתי פשוט על סף מוות, אחר כך הוא זיהם לי את הבטן, חתכתי (לא ברור), יותר מאוחר גסטריטיס, בעיות בבטן, מעבר לזה כל הזמן הידיים, הניתוחים, הגעתי לארץ כל הזמן אז 3 ניתוחים ב-2 כפות הידיים ואז הגיעו עוד כל מיני דברים, מלא-מלא תופעות לוואי שחוויתי שם, ברפואי רשום, אז, אני אומרת סליחה, יצאתי מהריכוז¹⁹. (ההדגשות של המותב).

בהמשך כשנשאלה מדוע חזרה, בין היתר העידה כך:

"וגם אני לא מצאתי שם תרופה, לא מצאתי שאני יכולה לקדם גם שם אז כבר חזרתי הנה, לא היה לי מה לעשות שם יותר"²⁰. (ההדגשות של המותב).

¹⁹ עמוד 14 שורה 19 – עמוד 15 שורה 12 לפרוטוקול.
²⁰ עמוד 16 שורות 13-14 לפרוטוקול.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

1

2 17. מעדותה עולה כי התובעת לא טופלה בטיפול OCD בחו"ל, אלא ניסתה למצוא
3 טיפולים וציינה כי יכלה ליישם שם את השיטות בטיפול ההתנהגותי, שלא
4 הובהר מהיכן קיבלה עצות לשיטות אלה.
5 בנוסף, רק בעדותה התברר כי התובעת אזורית אמריקאית, עובדה שלא ציינה
6 בכתבי טענותיה.²¹ עוד עלה מעדותה כי לא היה לה ביטוח בריאות בארצות
7 הברית והיא נהגה לצאת מהארץ עם ביטוח נסיעות.

8

9 18. סיכומו של דבר, הגענו למסקנה כי מרכז חייה של התובעת בתקופה הרלוונטית
10 היה בארצות הברית ואין לראות בה כתושבת ישראל בתקופה הרלוונטית. כן,
11 התובעת לא הוכיחה כי הייתה זכאית להכרה בתושבות מכוח סעיף 324 א לחוק
12 הביטוח הלאומי. אשר על כן, נקבע כי בדין שלל הנתבע תושבות התובעת
13 לתקופה האמורה.

14

15 האם כדין התקבלה החלטת הוועדה לביטול חובות?

16 19. כאנור, הוועדה לביטול חובות התכנסה פעמיים בעניינה של התובעת. בפעם
17 ראשונה ביום 13.8.18²² חובה של התובעת הופחת ב- 75% ובפעם השנייה ביום
18 11.4.21²³.

19 בדיון הוועדה מיום 13.8.18 נשקלו השיקולים הבאים להפחתת החוב: התובעת
20 גרושה, בעלת נכות רפואית בשיעור 50% בגין הפרעת הסתגלות המגבילה את
21 כושר התפקוד באופן קשה; התובעת מתגוררת בשכירות ומתקיימת מקצבת
22 אזרח ותיק והשלמת הכנסה בלבד; הסניף ואגף הגמלאות המליץ ללכת לקראת
23 המבוטחת עקב מצבה הכלכלי והרפואי ומשהתובעת עונה להגדרת בעלי הכנסות
24 נמוכות.

25

26 בוועדה מיום 11.4.21, צוין כי לתובעת תרומה משמעותית בהיווצרות החוב שכן
27 אלמלא חזרותיה לארץ רק לשם "שמירה" על זכאותה בביטוח הלאומי, הקצבה

²¹ עמוד 15 שורות 18-19 לפרוטוקול.

²² נספח ב' לכתב ההגנה המתוקן.

²³ נספח לתגובה מטעם הנתבע מיום 29.4.21.

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ב"ל 19-01-18436

- 1 הייתה מופסקת לאחר 6 חודשי שהייה בחו"ל ומרבית החוב היה נמנע. כן צוין
2 כי על אף שהתובעת נמנית בקבוצה חלשה כלכלית, חשבון העו"ש תקין, ביתרת
3 זכות ולא ברור מלבד הצהרותיה ממה התקיימה בחו"ל. כן, טענתה על קבלת
4 טיפול רפואי בחו"ל לא נתמכת במסמכים.
- 5
6 עוד ציינה הוועדה כי: "למעט הערת בית הדין, נוכח הביטול הנדיב בשנת 2018, לא
7 מצאתי שמתקיימות נסיבות המצדיקות ביטול נוסף". על אף האמור, באופן חריג
8 הוועדה ביטלה 10% נוספים מהחוב האמור.
- 9 20. שוכנענו כי הוועדות שקלו את השיקולים הרלוונטיים לקיזוז החוב. צודק הנתבע
10 כי התובעת שבה לארץ רק לשם שמירת זכויותיה (כעולה מטענותיה שלה אף
11 בפנינו, כפי שפורט בהרחבה לעיל) ובשל כך נוצר החוב.
- 12 משנשקלו כלל השיקולים הרלוונטיים לביטול החוב ומשנחק סכום משמעותי
13 מהחוב ולא מצאנו כי נפלו פגמים בהחלטות – החלטות הוועדות התקבלו כדין.
- 14 **סוף דבר** 21.
15 התביעה נדחית.

16 משמדובר בהליך מתחום הביטחון הסוציאלי, אין צו להוצאות.
17
18 ניתן היום, י"ג שבט תשפ"ב, (15 ינואר 2022), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.
19

שרון אלקיים

מר יהונתן דקל

שרון אלקיים, שופטת

מר יהונתן דקל
נציג ציבור (עובדים)

21
22
23
24
25